

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE

Petra Buljević Zdjelarević,
Ured za odnose s javnošću / Institut Ruđer Bošković
M. +385 99 267 9514 / @ info@irb.hr / www.irb.hr

Institut Ruđer Bošković privlači znanstvenike-povratnike

Činjenica da je na Institutu Ruđer Bošković (IRB) zaposlena trećina od ukupnog broja znanstvenika koji su na razini Republike Hrvatske (RH) zaposleni u sklopu mjere Ministarstva znanosti i obrazovanja (MZO) za zapošljavanje znanstvenika-povratnika, potvrđuje da je Institut i dalje atraktivno mjesto za vrhunske znanstvenike.

Ministrica znanosti i obrazovanja prof. dr. sc. Blaženka Divjak danas je u pratnji ravnatelja Instituta Ruđer Bošković (IRB) dr. sc. Davida M. Smitha i državnog tajnika dr. sc. Tome Antičića posjetila laboratorije u Zavodu za molekularnu medicinu IRB-a gdje se susrela sa znanstvenicama-povratnicama dr. sc. Anjom Barešić, dr. sc. Moranom Jaganjac i dr. sc. Ignacijom Vlašić.

Od kolovoza 2018. do lipnja 2020. godine na ovaj je način odobreno zapošljavanje trinaest zaposlenika na znanstvenim radnim mjestima na javnim znanstvenim institutima od čega čak devetero na IRB-u, te četrnaest zaposlenika na znanstveno-nastavnim radnim mjestima na javnim sveučilištima (4 na Sveučilištu u Splitu, 7 na Sveučilištu u Rijeci te po 1 na Sveučilištu u Zagrebu, Puli i Osijeku), odnosno ukupno 27 novih radnih mjesta, što 'Ruđer' svrstava na vodeće mjesto po priljevu znanstvenika-povratnika.

"Danas ste na IRB-u imali prilike upoznati tri iznimne mlade znanstvenice-povratnice dr. sc. Anju Barešić, dr. sc. Moranu Jaganjac i dr. sc. Ignaciju Vlašić koje su se u sklopu ove mjere vratile u Hrvatsku raditi na IRB-u.

Međutim 'Ruđer' je atraktivno mjesto za istraživanje ne samo znanstvenicima-povratnicima, već i domaćim znanstvenicima pa čak i inozemnim znanstvenicima. Naime, na Ruđeru brojimo preko 900 zaposlenika od čega je preko 580 znanstvenika i istraživača. Osim toga, približavamo se broju od 200 doktoranada te 40 inozemnih znanstvenika. To potvrđuje ugled Instituta kao poželjnog poslodavca i u međunarodnoj znanstvenoj zajednici."- istaknuo je ravnatelj IRB-a dr. sc. **David Smith** te dodao kako su ruđerovci ponosni na tu činjenicu istaknuvši da te brojke proizlaze iz izvrsnih rezultata ruđerovaca kako u znanstvenim publikacijama tako i u vodećem broju ostvarenih projekata u sklopu jednog od najkonkurentnijih programa za istraživanje i inovacije Europske komisije – OBZOR 2020 s 29 ugovorenih projekata od početka provedbe programa, ukupne ugovorene vrijednosti 14,5 milijuna eura.

"Sve je to dio naše strategije poticanja izvrsnosti. U tom kontekstu ključnu ulogu ima i ulaganje u znanstvenu infrastrukturu i to kroz kapitalni projekt 'Otvorene znanstvene infrastrukturne platforme za inovativne primjene u gospodarstvu i društvu' (O-ZIP). Projekt je vrijedan 72 milijuna eura te predstavlja prvo ulaganje u infrastrukturu IRB-a od njegovog osnutka te najveće ulaganje u istraživačku infrastrukturu u RH u posljednjih 30 godina.

Financiranje projekta predviđeno je iz fondova Europske unije, odnosno Operativnog programa 'Konkurentnost i kohezija' 2014. - 2020., a nakon pozitivne ocjene Vlade, nadamo se i potpisivanju ugovora već ovaj mjesec. Ovim projektom dugoročno ćemo osigurati kvalitetne uvjete za rad našim znanstvenicima te se nadamo da će nam omogućiti priljev najboljih znanstvenika na IRB i u budućnosti. U tom smislu zahvalio bih MZO-u, kao i Vladi RH, na podršci kroz provođenje mjere zapošljavanja znanstvenika-povratnika, a posebice u realizaciji projekta O-ZIP čime su i Vlada i MZO pokazali da vode računa o znanstvenim aktivnostima ne samo u vrijeme krize, već dugoročno."- zaključio je ravnatelj IRB-a dr. Smith.

Ministrica Divjak zahvalila je ravnatelju i IRB-u na podršci u korištenju ove mjere MZO-a, a posebno znanstvenicama-povratnicama. Istaknula je kako danas na IRB-u imamo priliku vidjeti kako u praksi funkcionira mjera poticanja izvrsnosti u znanosti.

Dodala je kako izvrsnost znači da ste međunarodno konkurentni, jer ne postoji nacionalna znanost ako nije međunarodna, što pogotovo vrijedi u prirodnim znanostima. Istaknula je kako se Hrvatska kao država treba pozicionirati ne samo u čuvanju domaćih znanstvenika, već mora biti aktivna u povratku izvrsnih znanstvenika te u pozicioniranju RH kao poželjnog mjesta za rad izvrsnim međunarodnim stručnjacima.

"Izvrсна znanost je neophodna, ako želimo dati priliku gospodarstvu. Bez izvrsnih ljudi i izvrsne znanosti nema inovacija. Ako nema inovacija, mi ostajemo na tradicionalnim industrijama koje nisu loše, ali se u krizi pokazuje da, ako sve stavite na jednu granu industrije, imate slabe šanse. Tako da je mjera ulaganja u

izvršnost puno više nego ulaganje u znanstveno-akademski rad. Pametne politike i u vrijeme krize daju prednost pametnim ljudima. To je onaj trenutak koji čini razliku. Ulaganjem u pametne ljude dajete priliku svima. U tom smislu zahvaljujem 'Ruđeru' što se odazvao i iskoristio čak devet mjesta u sklopu ove mjere MZO-a, a dajemo im podršku i za daljnje zapošljavanje." – zaključila je **ministrica Divjak**.

Da je ova mjera MZO-a jako bitna potvrdile su i znanstvenice-povratnice čije je laboratorije danas posjetila ministrica. Dr. sc. Anja Barešić zaposlila se u Laboratoriju za strojno učenje i reprezentacije znanja na IRB-u krajem 2019. godine nakon desetak godina usavršavanja i rada u Engleskoj.

"S obzirom na to da sam računalni biolog, otišla sam u inozemstvo kako bih se mogla usavršiti u jednom od glavnih svjetskih centara u kojem je nastajalo to polje, i sada kada sam samostalna znanstvenica, smatram da je došlo vrijeme da svoje znanje prenosim dalje, odnosno vratim nazad.

Ugovori za povratnike su apsolutno ključni za znanstvenike poput mene koji su otišli dovoljno rano da zapravo nisu stigli prije odlaska izgraditi temelj u Hrvatskoj, i nemaju grupu u kojoj su radili, i u koju će se vratiti. Bez nje, koliko god moje vještine bile kompetitivne, nije postojala pravna osnova da me se zaposli, a zahvaljujući ovoj mjeri to je bilo ključno." – izjavila je dr. **Anja Barešić**

Na pitanje zašto je odabrala IRB za mjesto svojeg daljnjeg rada, dr. Barešić je istaknula multidisciplinarnost IRB-a koja je njoj ključna u radu. Prije povratka na IRB, dr. Barešić radila je na Sveučilišnom koledžu u Londonu gdje je i doktorirala.

"Tamo smo proučavali kako mutacije koje dovedu do promjene samo jednog nukleotida, dakle samo jednog slova u DNK kodu, posljedično dovode do promjena u proteinima. Neke od tih promjena su tihe, ne primijete se, neke dovode do pojave bolesti, i naš posao je bio skupiti sve takve mutacije, za sve bolesti, i pronaći statistički značajne razlike između tih patogenih i neutralnih. Nakon doktorata zaposlila sam se kao poslijedoktorandica kod profesora Borisa Lenharda na Imperial College-u u Londonu," objašnjava dr. Barešić.

Dr. sc. Morana Jaganjac se na IRB vratila iz Katra gdje je radila kao voditeljica Odjela za proizvodnju metabolita u Laboratoriju za antidoping u Dohi. Danas radi na IRB-u kao znanstvena savjetnica u Laboratoriju za oksidacijski stres (LabOS), te je počasni predavač na Sveučilišnom koledžu u Londonu.

Dr. Jaganjac ima više od 17 godina iskustva u istraživanju oksidativnog stresa i peroksidacije lipida s naglaskom na urođeni imunitet, karcinogenezu, toksikologiju, vježbanje, istraživanje antidopinga i metabolizma.

"Povratkom na IRB nastavila sam suradnju s aktualnim partnerima s vodećih sveučilišta u svijetu, kao što su Sveučilišni koledž u Londonu i Sveučilište u Groningenu. Vjerujem da će ove suradnje uz prijenos stečenih znanja i tehnologije značajno doprinijeti unapređivanju znanstvene metodologije i sadašnjim istraživanjima koja se provode u Zavodu za molekularnu medicinu, posebice u LabOS-u. Povrh toga, trenutno radim na više aktualnih zajedničkih projekata vezanih uz onkologiju, metabolomiku, istraživanje mitohondrija te imunokemiju." – dodala je **dr. Jaganjac**.

Zahvaljujući mjeri MZO-a, dr. sc. Ignacija Vlašić zaposlena je na IRB-u od studenog 2019. godine kao znanstveni suradnik - povratnik u Laboratoriju za proteinsku dinamiku, Zavoda za molekularnu medicinu gdje istražuje molekularne mehanizme nastanka i progresije melanoma te otpornosti na ciljanu terapiju.

Dr. Vlašić se na IRB vratila s pozicije gostujuće znanstvenice u Njemačkom centru za istraživanje svemira DLR (engl. German Aerospace Center). Rad na ovoj prestižnoj instituciji pobudio joj je interes za istraživanje mehanizama popravka molekule DNA na složenijoj razini, što je nastavila u Sveučilišnoj bolnici u Köln-u (Uniklinik Köln) gdje je od svibnja 2013. do svibnja 2016. godine istraživala mehanizme rezistencije agresivnih karcinoma pluća na kompleksnom modelu laboratorijskog miša.

"Ova mjera omogućila mi je ponovni rad u domovini jer mi je bila velika želja raditi u okruženju u kojem sam započela svoju znanstvenu karijeru. Svojim radom, znanjem te stečenim iskustvom želim doprinijeti hrvatskoj znanosti i hrvatskom društvu koje mi je jako puno pružilo i u mene puno uložilo.

Cijeli postupak od prijave do realizacije zaposlenja trajao je unutar godine dana čime smatram da MZO i IRB nadilaze tri njemačke institucije na kojima sam radila sedam godina. Primjerice, postupak habilitacije (kojim sam stekla pravo na dodatak titule habilitata postojećem doktorskom stupnju) na Sveučilištu u Lübecku u Njemačkoj je trajao više od godine i pol." – zaključila je **dr. Vlašić**.